

Gustav Strniša:

Med pritlikavci

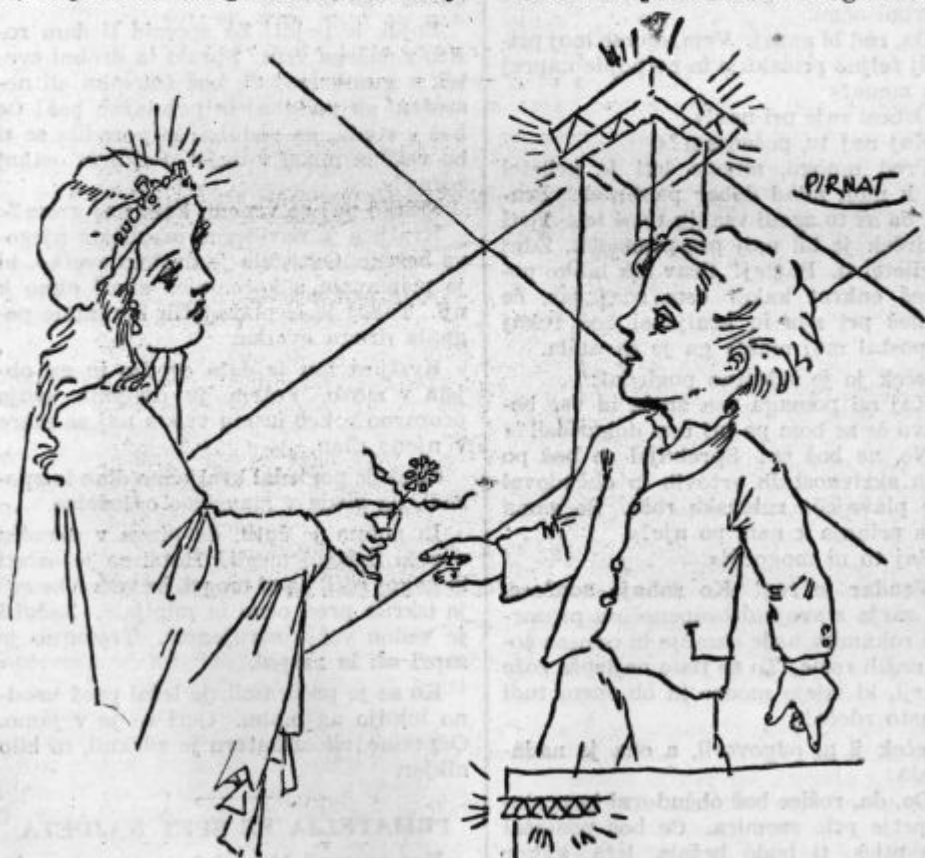
»Urno stenj nazaj v lučki zleze naj!«
so zakričali s tankimi glasovi.

Čížek se jim je smejal. Kako naj uka-
zujejo soncu. Hipoma pa je začuden opa-
zil, da je sonce res zgubilo vročino in sij.

dečkom, se je stegnila skozi priprto
okno palače in že so vsi stali v dvorani.

Možek, ki je vodil drevo, je udaril po
deblu in že je odplaval.

Tudi v sanjah si Čížek ni mogel misliti,

V ozračju je plavala sinja meglica. Na
meglici se je blesketala prelestna kristal-
na palača. Malemu Čížku se je videla
tako nežna, da bi se morala zdrobiti, če
bi se je samo dotaknil z roko.

Drevo je priplulo do meglice. Najdalj-
ša veja, na kateri so sedeli pritlikavci z

da se kje nahaja tako razkošje kakor v
tej palači. Vse je bilo čudežno lepo in
sijoče. Vsaka stvar se je blestela v drugi
barvi in pred njim so pestre barve kar
migljale. Vse pa je bilo tudi tako pe-
stro in ljubko, da se je moral vsaki stva-
rici smejati.

Tedaj so se odprla vrata kraljevske dvorane.

Zapeli so čisti, tajinstveni glasovi, ki so bili vzrok vsemirja, spojeni v sladko melodijo.

Deček je trenutno pozabil, da živi temveč je samo vsrkaval glasove in se smehljajal pred se.

In tedaj je zagledal pred seboj kraljico ozračja in se kar začudil. Bila je drobna in mila kakor punčka. Tudi ona je plavala v zraku kot njeni podložniki, tudi ona je imela tenko skoraj prozorno kožo, toda bila je sicer popolnoma podobna pravim zemljanom.

Prijazno je vprašala Čička:

»Kako si vendar prispel k nam?«

In povedal ji je, kako je zdrknil skozi luknjo v tleh in padal dokler se ni ujel na drevo.

»In zdaj bi se rad vrnil? Kaj ne?« ga je izpraševala in ga prijazno gledala z modrimi očmi.

»Da, rad bi nazaj. Vem, da me moj prijatelj željno pričakuje in ne pojde naprej brez mene!«

»Ostani raje pri nas!«

»Kaj naj tu počenjam?«

»Pred mnogo, mnogo leti je priletel sem k nam mlad dober pastirček. Pravijo, da se to zgodi vsakih tisoč let. Tisti pastirček je bil moj pra-pradedek. Zdaj si priletel ti. Poglej! Prav tak lahko postaneš enkrat kakor sem zdaj jaz, če ostaneš pri nas in kraljeval boš tukaj ter postal moj mož!« ga je zavabila.

Deček jo je žalostno pogledal:

»Kaj mi pomaga vsa sreča in vse bogastvo če se bom pa pri tem dolgočasil?«

»Ne, ne boš se! Sprehajal se boš po naših skrivnostnih vrtovih in občudoval naše plavajoče rubinske rože. Še sama zarja prihaja k nam po nje!«

»Saj to ni mogoče!«

»Vendar je res! Ko zahaja sončece, seže zarja s svojimi hrepenečimi prozornimi rokami v naše ozračje in odnese šopek naših rožic. To so tiste najlepše rože v zarji, ki sijajo modro in ob enem tudi rudasto rdeče!«

Deček ji ni odgovoril, a ona je nadaljevala:

»Da, da, rožice boš občudoval in poslušal petje ptic vsemira. Če boš poslušal naše ptice, ti bodo bežala leta kakor sanje in sam ne boš vedel, kako jih boš preživel. Čakaj, boš poskusil!«

Čiček se je prestrašil. Če bi poslušal petje teh ptičic, bi najbrže pozabil na čas, pozabil bi, da jokata nekje za njim očka in mamica, pozabil bi na svojega dobre-

ga tovariša in njegovo sestrico, ki jo morata poiskati.

»Ne, kraljica, nikar ne kliči svojih ptic! Dovolj mi raje, da se vrnem in hvaležen ti bom!« je zaprosil.

Ni ga mogla razumeti. In povedal ji je, da kopni za svojimi starši:

»Kaj bi počela moja mila mamica, če bi se nikoli več ne vrnil. Vem, da hodi slednji dan okoli in me kliče, saj jo čuje kar moje srce. Najmočnejši klic je pač klic matere! O kraljica izpusti me in dovoli mi, da se vrnem od koder sem prišel!«

Nasmehnila se mu je:

»Tisoči in tisoči so, ki bi dali vse kar imajo, samo, da bi smeli živeti v tej deželi ozračja, kjer je kraljestvo sreče in miru! Toda ni jim usojeno! Ti si pa želiš nazaj, samo nazaj. Vesela sem, ker vem, da si tako dober, da so ti starši več kakor vse drugo!

Pojdi, le pojdi! Za spomin ti dam rožico z našega vrta. Spravi ta drobni cvetke v gumbnico! Če boš žalosten ali nesrečen, ga poduhaj in potolažen boš! Če boš v stiski, ga poduhaj in porodila se ti bo rešilna misel v duši! Pojdi in ostani zdrav!«

»Kako naj se vrnem, kam naj grem?«

Kraljica je navidezno preslišala njegove besede. Odtrgala je drobno cvetko, ki je priplavala s koreninico skozi okno k nji. Takoj je iz plavajočih koreninic pogrnala druga cvetka.

Kraljica mu je dala cvetko in ga objela v slovo. Potem je dvignila svojo prozorno rokco in mu velela naj se zazre v njeno dlan.

Čiček je pogledal kraljičino dlan in spoznal, da gleda v mavrično ogledalce.

In potem je čutil, da plava v ozračju v neki nejasni megli. Hotel se je ozreti in nekaj reči, pa ni mogel, še vedno se mu je iskriло pred očmi in migljalo. Začutil je vedno večjo utrujenost. Trenutno je zaprl oči in zaspal.

Ko se je predramil, je ležal pred usodno luknjo na mahu. Ozrl se je v jamo. Odprtine, skozi katero je zdrknil, ni bilo nikjer.

PRIJATELJA SE SPET NAJDETA

Kaj pa mali Murček?

Dolgo je čakal na svojega tovariša. Res je bilo, kakor je trdila čudežna kraljica ozračja, tam je čas potekal kakor blisk. Komaj je minila ura, je v resnici že potekel ves dan.

Murček je zvesto hodil vsak dan okoli luknje in čakal svojega tovariša. Naposled je že hotel sam zlesti skozi, da bi se prepričal, kaj je z njim. Seveda se je hotel za to dobro pripraviti, da bi se mu kaj ne pripetilo.

Na drevesu, kjer je deček prenočeval, je živoraril krvoločni netopir. Ko je zagledal črnega dečka, ki je tako lepo letal po zraku, je bil kar jezen in pobesnel je od same zavisti, saj je menil, da smejo tako samo netopirji letati po zraku. Dečka je smatral za veliko mastno muho in kar slinje so se mu pocedile, ko se je spomnil nanj.

Murček pa ni niti slutil, da mu spet nekdo streže po življenju in brezskrbno je letal na hrast in okoli njega.

Netopir pa je koval načrte in premišljeval, kako naj ga napade. Ponoči si ni upal k njemu v stari veverični dom, vedel je, da nad njim gnezdi v svojem novem duplu veverica in je deček dobro zavarovan, saj če bi zakričal in prebudil veverico, bi ga takoj branila in napadla netopirja. Tistih šivankastih zob se je pa prhutar bal bolj kot vsega na svetu, saj je enkrat že okusil njih ostrino na svoji koži. Takrat se je namreč hotel vrniti v njen dom, pa je dobil pošteno rano in še plašček mu je prelučnjala, da se je moral dolgo zdraviti.

Zato je netopir sklenil, da bo dečka napadel podnevi. Občepel bo v jutranjem mraku blizu svojega doma. Ko bo veverica zgodaj odhitela, bo kar segel po dečku in ga potegnil k sebi.

Krvoses pač ni vedel, da je deček sicer majhen kakor on, toda spreten in pogumen.

Neko jutro je res Murčka kar na lepem pograbil in ga hotel potegniti k sebi.

Murček je mirno čakal, kaj bo in se spočetka ni niti branil.

»Zdaj si pa moj!« je zaprhutal črnc in se mu hotel vsesati v vrat.

Tedaj se je Murček zasukal in pograbil z obema rokama netopirja za vrat. Netopir ga je takoj spustil, a deček ga je tako krepko stiskal, da je obležal onesveščen.

»Zdaj si lahko ogledam, njegov dom, bom saj videl kakšnega soseda imam!« si je dejal Čížek, ki je postal mahoma kar nekam radoveden.

Našel je ostanke raznih jedi in potem nekaj dragocenosti, ki jih je netopir odnesel klepetavi sraki, ki je bila znana tatrica med vsem živalskim svetom.

Ko je deček opazoval te stvari, je zagledal med njimi blesteč prstan.

In tedaj se je spomnil, da je tak prstan že videl. Da, prav ta je moral biti! Njegov oče ga je nosil na roki in sicer na palcu svoje desnice. Tedaj Murček še ni bil grd in črn deček, temveč lepo bel kakor vsi pritlikavci, pa bele peroti je imel.

Murček se je spomnil, kako je očka tisti prstan kasneje večkrat iskal in plakal, kadar se je ozrl v svojega črnega sinka.

»Očka! Zakaj vendar jokaš?« ga je deček večkrat vprašal.

»Naš kralj je mogočen čarovnik. Bil je moj prijatelj in le njemu si se imel zahvaliti za svoje lepe bele kreljuti. Prav on mi je podaril dragoceni prstan, saj si ga pač kdaj videl na moji roki.

Pa mi je prstan nekdo ukradel in zato sem zgubil milost v kraljevih očeh. Za kazen mi je tebe spremenil v črnega Murčka, a preje si bil moj beli Jurček!« je tarnal očka.

In ko se je deček na vse to spomnil, je sklenil vzeti očetov prstan in mu ga vrniti, saj ni imel netopir nikake pravice do njega.

Tedaj se je pa priplazil počasi k njemu netopir, ki se je prav kar zavedel.

»Povej mi, odkod imaš ta prstan?« je ukazal deček.

»Ali me ne boš zadavil?« je zdaj boječe vprašal prhutar.

»Kdo te bo zadavil? Miruj in ne sitnari okoli mene, pa je vse pozabljeno! Ti le lovi svoje mušice in hrošče, a poštene pritlikavce pa pusti!«

»Prstan je prinesla sraka, ne vem kje ga je dobila,« je povedal netopir.

»Kje je sraka?« je radovedil Murček.

»Ujela jo je čarovnica Ježibaba, ki biva v gozdu. Sraka je zelo zgovorna in jo kratkočasi.«

Deček je zdaj vedel, da ga je starka pač zato napotila dalje po svetu, da je zvedel radi prstana, ki ga bo pač rešil zakletbe, ko ga prinese svojemu očetu.

Poslej je postajal vedno bolj nestrpen. Tovariša ni maral zapustiti. Toda k čarovnici bi rad šel. In zato je iz dneva v dan le nerad odlašal in se vedno pripravljaval, da zleze tudi sam v usodno vrtino. Sklenil je luknjo razširiti, da bi lahko razpel peroti, če bi bilo treba.

Ko pa je nekega dne hotel pričeti s delom, je začuden opazil, da luknje ni kjer več ni.

Tedaj pa ga je nekdo objel in pritiskal k sebi. Ozrl se je in veselja zavriskal, saj je pred njim stal njegov dobri prijatelj in tovariš Čížek.

Dalje prihodnj

Josip Vandot:

Kresna bajka

Rojenice so Božo položile v zibelko, ko je pred osmimi leti krasna noč cvetela v najlepšem cvetju in sijaju. A Boža ni v zibelki niti enkrat zajokala, temveč ji je v očeh in na ustnicah igral smehljaj, kakršnega poznajo samo kresna noč in rože, ki cveto po kresni noči. Zakaj res je, da deklice, ki so rojene na sveto kresno noč, nikoli ne spoznajo žalosti, temveč jim je življenje le kakor roža, ki se razcvete vprav na kresni večer. A deklice se tega ne zavedajo nikoli in mislijo, da samo sanjajo in le v sanjah gledajo vse tisto, kar dožive na kresno noč.

Ko se na nebu zasveti deseta zvezda in pohlevni veter prvič zašumi nad dolino, potrka nekaj prav razločno na okno. Boža je bila že zadremala, pa se zdaj prebudi in pogleda skozi okno. Tam zunaj prhuta v temi netopir in trka na steklo. A danes ni mračen in črn, ker mu sedi na glavi in perotih sto kresnic, ki gore in svetijo, da je svetlo daleč okrog njih.

»Boža, vstani in pojdi z menoj,« zavcviči netopir pred oknom. Boža ga sliši in razume, saj kresni otroci razumejo na kresno noč vsako žival, pa naj je še tako zakrknjena in grda. In Boža že stopi iz hiše v noč. Hipoma jo obsuje sto in sto kresnic. Posedajo ji na lase, na ramena in roke, da se zasveti, kakor da gori. Pod pazduho ji v enem samem trenutku zrastejo krila in že se dvigne s tal in že hiti visoko nad zemljo za blestečim netopirjem.

Boža še sama ne ve, koliko časa že leti nad dolinami in gorami. Pač se ji zdi, da so prešli samo tri trenotki od takrat, ko je zletela z doma. Zvezde nad njo se goste vedno bolj in postajajo vedno večje in svetlejše. Netopir že prhuta okrog njih in išče, na katero bi se vsedel. A vse so tako lepe, da se kar odločiti ne more za pravo.

A že si izbere najlepšo, ki sveti vprav sredi neba. Strašno je velika in je čisto podobna cvetu šentjanževe rože, ki se razcveta globoko nekje v dolini. A je velika, velika, da bi na nji lahko plesalo in skakalo tisoč otrok ali pa še več. Vsa je zavita v rožno luč, ki je tako svetla, da bi mi še gledati ne mogli v njo.

Boža pa je otrok kresne noči, zato je rožna svetloba še malo ne ščemi v

očeh. In vidi vse, kar je na zvezdi, na tem velikem, velikem cvetu šentjanževe rože. Tam se vrti tisoč deklic, ki so si tako podobne, da bi mi ne mogli razločevati druge od druge, pa čeprav bi jih gledali vse žive dni. Vse imajo iste oči, iste lase, iste obrazke in so oblečene v haljice, ki so prav take barve kot šentjanževa roža. Otroci se vrte in pojo, da jih poslušajo angeli, ki jih gledajo skozi nebeška okna, smejoča se nedaleč od velike, velike šentjanževe zvezde.

Boža se pomeša med nje in pleše z njimi in hoče govoriti z njimi. A glej — otroci ne razumejo drug drugega, ker vsak govori drugačen jezik. Prišli so na zvezdo iz vsega sveta, zato ni prav nič čudno, da se ne razumejo. Boži pa to ni všeč, ker ona bi rada govorila in čebljala o marsičem, kar je lepo in zabavno. Radi tega se pridruži trem zamorskim deklicam, ki se ji zde najbolj žive in zabavne. Seveda so črne po vsem obrazu, a oči se jim smejejo tako veselo, da nikoli tega. V ušesa imajo zatknjene dolge, dolge in bleščeče uhanе, ki pri ringaraju naglo poskakujejo in zvončklija, da je veselje.

Še preden se Boža zave, že jo drže te zamorske deklice za roke. Zavrtje se z njo, zapoje čudno pesem, kakršne Boža še nikoli ni slišala in je tudi ne bo slišala. Tudi njih ples je čuden, a je vendar tako živ, da se Boži dopade že prvi trenotek in se vrti z njimi, kakor da je tudi ona doma nekje daleč v zamorski deželi.

Ko preneha ples za nekaj hipov, vpraša Boža svoje družice: »Jojme, odkod pa ste in kje ste dobile lepe uhančke, ki tako prijetno zvončklijajo?«

Zamorkinje se samo smejejo in ji kažejo bele zobe. Potresavajo z uhanji in ji odgovarjajo in čebljajo v tujem jeziku, ki zveni prav tako, kot bi se sinice na vso moč kregale. Boža pa je zadovoljna s tem odgovorom, čeprav ga nič ne razume, in ve samo to, da so ji zamorkinje povedale nekaj lepega.

Prevzame jo razigranost in še zaveda se ne več, da je ona edina bela med črnimi razigrankami. Že je prepričana, da se še nocoj nauči njihovega jezika in da se nocoj ne vrne domov, temveč pojde s tovarišicami daleč v zamorsko deželo, kjer sta doma samo veselje in židana volja. Veselo tleskne z rokami in se pri

tem ozre na žareča okenca, ki svetijo nedaleč od šentjanžve zvezde v kresno noč.

»Oh, skozi tista okenca se vidi naravnost v nebesa,« si reče Boža v svoji razigranosti. »Tako blizu sem jim, pa že moram pogledati skozi nje. Gotovo je tam lepo kot nikjer na zemlji.«

In že razpne peroti in švigne kvišku. Družice jo zagledajo, pa se ustavijo sredi plesa. Boža se jim smeje in se ne zmeni za njih prestrašeno vpitje. Že je visoko gori ob nebu, že je pri prvem okencu, kjer slonita dva angela in veselo gledata na dirindaj na šentjanževi zvezdi. Boža se z roko dotakne njunih kodrastih las in se jima posmeje: »No, kaj me ne vidita, da sem tu?«

Angela se naglo odmakneta in skozi okence zasije nenavadno velika nebeška luč. Božo zaščeme oči in že misli, da je oslepela. Peroti se ji hipoma povesejo, kakor da jih je prežgala silna svetloba, prihajajoča iz nebes, in Boža omahne in zdrkne navzdol. Pač se lovi z rokami, a ji ne pomaga prav nič. Še preden utegne prav pomisliti, že telebne na šentjanžovo zvezdo med prestrašene tovarišice.

Veselega radovanja je konec. Nebeška okenca ugašajo in se zapirajo. Šentjanževa zvezda postaja vedno bolj temna, a iz teme prhutajo svetli netopirji, da povedejo svoje otroke domov. Prazno je že na zvezdi, samo Boža leži še tam in krog nje poletava njen netopir, pa ne ve, kaj naj počne z nesrečnim dekleto. A skozi temo prihitijo hipoma droben angel in dvigne nezavestno Božo. Previdno jo položi na netopirjev hrbet in netopir prhutne in se spusti daleč navzdol, kjer spi zemlja v najlepših kresnih sanjah...

Boža se je prebudila zjutraj na kresni dan. A glava jo je strašno bolela in oči so jo pekle. Tri dni je morala ostati v postelji, šele četrty dan jo je prenehala glava boleti. Mislija je pač, da je v kresni noči samo sanjala lepe, a vendar tako hude sanje, pa ni vedela, da so bile živa resnica sanje, ki jih preživi vsak kresni otrok na kresno noč. Teh sanj pa Boža ne bo preživljala nikoli več. Saj je bila tako norčava, da je pogledala skozi okence naravnost v nebesa. Tega pa angeli živemu človeku ne puste, a naj so še tako dobri. Če je kresni otrok tako radoveden, da pogleda skozi nebeška okenca, ga nikoli več ne puste na šentjanžovo zvezdo, pa naj še tako joče vso prelepo kresno noč...

Manica:

Modri hodža

K staremu hodži (turški duhovnik), ki je udobno sedel v naslanjaču, vlekli iz pipe in prebiral sveto pismo, priteče sosedu in vsa bleda zakliče:

»Oj ti, velemodri človek, pomagaj meni, rev! Glej, povabila sem sorodnike na kolino. Med tem pa, ko sem imela dela v kuhinji, mi je nekdo od povabljenecv izmaknil dragoceni kamen, velik kakor grahovo zrno. Hodža, pomagaj mi najti zločinca!«

Hodža, ne da bi dvignil glavo, vpraša ženo:

»Kje si imela ta kamen?«

»Na nočni omarici!«

»Ali si komu od povabljenecv že omenila tatvino?«

»Še nikomur, hodža moj! Ti si prvi, ki mu to zaupam!«

»Dobro je, sosedu. Pojdi domov! Pri dem za teboj. Toda če te vprašam po dragulju, ne reci, da je bil tvoj in tudi ne, da si ga videla!«

Soseda gre in hodža pride kakor je obljubil. Vabljeneci spoštljivo pozdravljajo hodžo, toda stari ne pogleda ne na desno, ne na levo, ampak stopi takoj k gospodarici:

»Bog s teboj, sosedu! Zgodila se mi je neprilika. Zdi se mi, da sem včeraj, ko sem bil tu, položil tjakaj na nočno omarico nekaj svetlega, v podobi grahovega zrna. Ali si morda kaj videla ti-sto?«

»Ne hodža, nič nisem videla.«

»No, potem sem moral izgubiti kje drugod. Tista stvarica se namreč sveti

kot dijamant, v resnici je pa le nevarno strelivo, ki bo — kakor sem preračunal — čez par ur eksplodiralo. Zdaj, ko je ta grahek zunaj kje, se to lahko zgodi brez škode. Če bi bil pa res tu na omarici, kakor se mi je samo zdelo, potem bi ti porušil hišo. Pa srečno!»

Nato hodža odide domov. A niti ne utegne dobro zapreti duri, ko priteče nekdo od sosedinih gostiteljev, pade bled kakor smrt, pred hodžo na kolena in milo zavjeka:

»Velemodri, veledobri hodža! Pomagaj mi! Jaz sem tisti grahek ukradel. Da bi bil pa pred morebitno preiskavo varren, sem ga — pogoltnil. Vsak čas bom eksplodiral! Reši me, lepo prosim, če je še mogoče, reši me!»

»Sram te bodi«, ga pokara hodža. »Res ne zaslužiš milosti, vendar bom poskušal čarati, da se razstreljivo, dokler je v tebi, ne razpoči. Pojdi domov, leži v posteljo, pazi na tisto svetlo stvarico in glej, da mi jo potem takoj varno prineseš nazaj! Izgini!»

Dolgoprstnež je potem kajpada, v smrtnem strahu prebil vso dolgo noč.

A naslednji dan je prebrisani hodža prinesel sosedu pogrešani dragoceni kamen.

Pridna mačja mamica

Našim ljubim prijateljčkom živali naj povemo danes resnično zgodbo o neki mački.

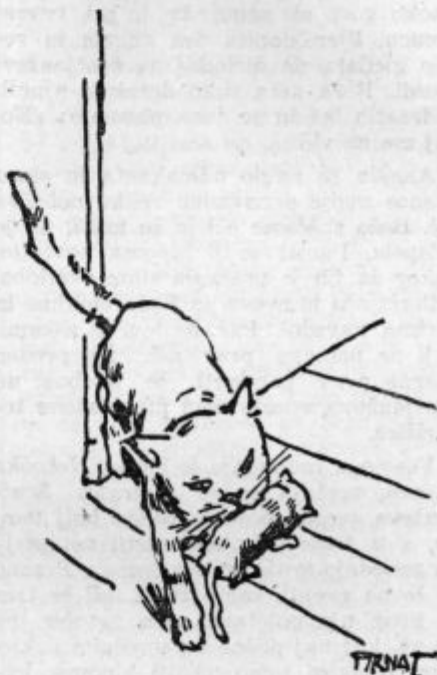
V kraju Klosters-Dörfli v Švici je prebivala rodbina, ki je v začetku poletja odpotovala z delom svoje gospodinjske opreme na letovišče v letoviško vasico Schiappin. V tej krasni alpski pokrajini je imela ta rodbina majhno kmečko posestvece.

Seveda so vzeli s seboj tudi domačo mačko, ki so jo zvali Maričko, in dogodilo se je, da je v tem poletju darovala življenje kar štirim mačicam. To je bila res dobra mačja mati. Z vso pažnjo in skrbnostjo je oskrbovala in negovala svoje mladičke, ki so s svojim igrčkanjem kmalu razveseljevali i staro i mlado. Med tem pa se je lepo gorsko poletje nagnilo k zatonu, in neke noči je severni veter kar močno tulil in besnel preko planin. Ko so ljudje zjutraj pogledali skozi majhna okna svojih planinskih bivališč, so bile gore krog in krog, kamor je seglo oko, oblečene v obleko zimske narave, in v veliko nevoljo vseh, zlasti letoviščarjev, je začelo kar pošte-

no snežiti tudi v planinskem predelu Schlappina.

Z vso naglico je natovorila naša rodbina svoje stvari na voz, nagnala je krave iz hleva, in vse skupaj je šlo spet v dolino. Le še z zadnjim pogledom so vsi pozdravili lepe planinske trate in livade.

Ko so na večer prišli vsi skupaj spet nazaj v Klosters-Dörfli, so šele opazili, da Maričke in njenih mladičkov niso vze-

li s seboj. Vsi so se jezili nad tako pozabljenostjo. Ali kaj je bilo mogoče zdaj še storiti? Pot je bila veliko predolga, da bi mogli živali prinesiti še istega večera domov. Bilo je pa tudi nad vse slabo vreme in v temni noči bi bila štiriurna pot v Schlappin zelo naporna in težavna. Zaradi tega je bilo določeno, da pojdejo Maričko in njene mladičke iskat naslednje jutro.

Brez besedi so sedeli vsi na večer pri večerji ob kadeči se polenti in mislili so na mačjo mamico, ki je gotovo z vsemi svojimi mladički gladovala in prezebala v kakem kotu hleva. In ko so vsi tako premišljuječ sedeli okrog mize, je nenkrat prišla naša Marička skozi ozko odprtino pri vratih v sobo, in to — kar je bilo najbolj čudno — tudi enega izmed svojih mladičev je nesla in prinesla po vsej daleki poti s planine v dolino. In tega mladička je položila na tla šele tedaj, ko je našla zanj mehak prostorček.

Pred zvesto žival so takoj postavili skledo z mlekom in kruhom. Toda ona se ni dotaknila nobene stvari, marveč se je splazila skozi vrata in je izginila v nočni temi. Okrog polnoči se je ta zvesta mačja mati vrnila z drugim svojim mladičem. Pustili so ji hišna in sobna vrata odprta. To pa še vedno ni bilo dovolj. Pridna žival je zbežala ponovno na zelo oddaljeno planino, hitela je skozi snežni zamet in po jarkih in holmcih in prinesla je tretjega mladiča, in preden je zasinila zora naslednjega dne je bil že tudi četrti mladiček s planine doma v hiši. Zdaj šele je zvesta in pridna žival začela lizati toplo mleko, in sicer z vidno zadovoljnostjo. Nato pa se je vlegla k svojim mladičem na tla.

Kaj ni ta zvestoba vredna občudovanja in spoštovanja? (Cv. K.)

Marljiv ribarski pomočnik

Daleč tam v oni jutrovi deželi, ki se imenuje Kitajska, je živel ob veliki in široki reki ribič. Od ranega jutra do poznega večera je moral marljivo delati. Imel je ženo in tri majhne otroke, in z denarjem, ki ga je prejel za vlovljene in prodane ribe, je moral kupovati za vso svojo družino obleko in čevlje, dalje kruha in riža in jaje. Imel je dva dečka in majhno deklico. Mala deklica je imela ljubko ime, imenovala se je »Črešnjev cvet«. Otroci so bili še premajhni, da bi lahko pomagali očetu pri lovu na ribe. In tudi mati ni imela nobenega časa za to, kajti morala je kuhati in prati, čistiti in šivati. Zaradi tega bi ribič nujno potreboval hlapca v pomoč pri ribarjenju, kajti v dvoje je mogoče naloviti veliko več rib. Toda imel je premalo denarja, da bi plačeval še hlapca.

Pa mu je prišla nekega dne dobra misel na um: na reki je opazoval že dolgo ptiče kormorane, kako plavajo po reki, se potapljajo in kako lovijo nad vse spretno eno ribo za drugo. Pa si je mislil: »Kaj bi si jaz ne mogel vjeti takega velikega ptiča pa ga udomaćiti in izuriti? Tako izuriti kakor izuri lovec svojega psa? In če bi mogel ptiča naučiti, da mi pomaga pri ribarjenju? To bi bilo pa res imenitno — imeti takega pomočnika in hlapca, kateremu bi ne bilo treba plačati niti pare!«

In res. Ribič je poskušal, vjel je mladega kormorana, in ta je postal tako krotek kakor priden pes, in kmalu je znal tudi loviti za svojega gospodarja ribe. Često je seveda tudi sam požrl ka-

ko ribo, namesto da bi jo oddal svojemu gospodarju — toda za tako stvar si je pa vedel razumni ribič kmalu pomagati: nadel je svojemu kormoranu trak okrog vratu in ga ovil tako tesno okrog vratu, da kormoran ni mogel ničesar požreti in da je moral vsako ribo oddati svojemu gospodarju.

Za pomoč je kormoran dobil od svojega gospodarja vsak dan dovolj krme, in kadar je bilo hladno je imel topel in udo-

ben hlev. In vsi trije ribičevi otroci so ga ljubili in cenili. Zlasti mu je dajala mala gospodična »Črešnjev cvet« najnežnejša imena in je gladila njegov blesteč se črni vrat s svojimi malimi, nežnimi ročicami. (Cv. K.)

Gabrijel — dijak:

Dom mrtvih

Poletni dan na zemlji je, vse zatopilo se je v delo; solnce daje sladki up, da bo rodilo in uspelo.

Tu mrtvi dom pozabil je spominjati »Memento mori!« — gredoč tam mimo mislim le: dan zlati, a ti spe tam gori...!

Gabrijel — dijak:

Kraljiček — palček

Ob bistri potoček
postavim si dvorček.
Vanj mlado družico
pripeljal si bom.

V trončku sedela
na jajčkih vesela
bo, jaz pa ji nosil
črvičke na dom.

Začivkajo malčki,
začivkajo palčki,
ob bistrem potočku
skakljaj bo moj rod.

Računska zapletenka

Peterček že spet malo nagaja s svojo bistro glavico, ki je uganila že marsikatero zavito računsko nalogo. Pravkar se

pripravlja, da spravi v začudenje enega svojih tovarišev. Dajmo, opazujemo ga malo, morda nam kako izda skrivnost.

Tončku je dejal, naj zapiše več številčno število, katerokoli. Toček je zapisal 756343 in svinčnik dal Peterčku, ki nekaj trenutkov računa, potem pa bliskoma zapiše tri številke, 4—3—1. Tako! Zdaj naj pa Tonček te tri številke vstavi kamorkoli v svoje število. Peterček zvito trdi, da bo novo število na vsak način deljivo z 9 in sicer brez ostanka. Tonček njegovi trditvi noče prav verjeti, vendar pa šalo sprejme, vstavi Petrčkove tri številke v svoje število, ki se tako spremeni v število 475363431 — in res: delitev tega števila z 9 se izide. Tončku je to zelo všeč, a še dolgo ne prepičan, da ima Peterček prav. Slednji pa, malce zvito in ves dobrohoten račun nekajkrat ponovi in res, naj Tonček kakorkoli predstavlja v svojem številu Peterčkove številke 4—3—1, zmeraj je število deljivo

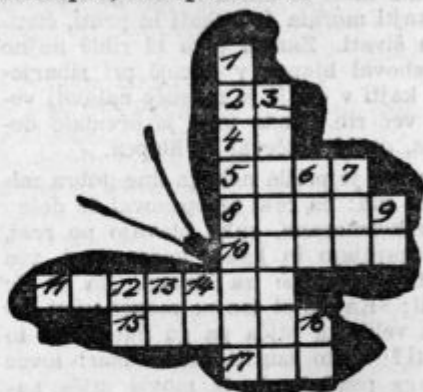
natančno z 9 brez ostanka. Kako je to mogoče? — O, zelo preprosto. Številke, ki sestavljajo število 756343, dajo, če jih seštejemo, število 28. Če je pa to število deljivo z 9, je deljivo tudi z 9 število, ki ga sestavljajo, namreč 756343. Toda število 28 ni deljivo z 9, deljivo je pa z 9 število 36. Seveda, Peter, ta zvita glavica, je takoj izračunal, da je treba k 28 prišteti 8, da dobi 36. In to število osem je bistroumnež razdelil v tri številke 4—3—1. Tonček jih naj pa vstavlja kamorkoli v število 756343, vedno je deljivo novo število 745361343 z 9 brez ostanka.

Zlogovnica

Sestavi iz naslednjih 12 zlogov: a-bes-en-je-ka-kav-len-ne-pi-ro-smo-tol 6 besed pomena: 1. vsemirski obok, 2. koralni otok; 3. sporočilo, 4. del suknje, 5. številka, 6. gozdna žival — da bodo tvorile začetne črke od zgoraj navzdol začetek pohodnice, končne črke pa pripadnika velikega plemena, ki mu ta pohodnica velja.

Križanka »Metulj«

Vodoravno: 2. kavelj, 4. veznik, 5. rastlina, 8. spravišče krme, 10. drvarska podstava, 11. plemo z bodočnostjo, 15. zvitorepka, 17. vprašalnica.

Navpično: 1. šivalni pripomoček, 3. školjka, 6. žensko krstno ime, 7. reka v Egiptu, 9. veznik, 12. pijača starih Slovanov, 13. osebni zaimsek, 14. igralni list, 16. vzklík.

Rešitev križanke »Opica«

Vodoravno: 2. rž, 4. citre.

Navpično: 1. prt, 3. žrd.